

De betekenis van de Kon. Ned. Ver. „Avicultura” voor de Nederlandse hoendersport in het verleden en heden

„Avicultura” heeft in de driekwart eeuw, die ze thans bestaat steeds weer initiatieven ontwikkeld, die voor de raspluimveeteelt van nut zijn geweest. Haar aandeel in en invloed op deze sport is dan ook steeds zeer belangrijk geweest.

Het opschrift boven deze bijdrage is de woordelijke weergave van het onderwerp, waarover ons werd verzocht een artikel te willen schrijven. We zullen dus dat onderwerp ook als hoofdmotief aanhouden en — ook al ter wille van de ons beschikbare plaatsruimte — veel wat overigens interessant is uit de geschiedenis van de Nederlandse raspluimveeteelt en die van de Kon. Ned. Ver. „Avicultura” helaas onbesproken moeten laten.

Om zich een juiste indruk te vormen van al hetgeen door de Kon. Ned. Ver. „Avicultura” gedurende driekwart eeuw is gedaan, moet men alles zoveel mogelijk binnen het raam van zijn tijd bezien. Er is zo enorm veel veranderd in stijl en wezen van het maatschappelijk bestek in die spanne tijds, dat alleen tegen die achtergrond de betekenis van vele initiatieven van „Avicultura” kan worden gezien.

Toen op maandag 1 februari 1886 een 12-tal liefhebbers — gehoor gevende aan een oproep om tot een nieuwe vereniging te komen — in het Hotel „De Liggende Os” te Utrecht bijeen kwam, werd de grondslag gelegd voor de thans 75 jaar bestaande vereniging „Avicultura”. Het was een gezapige tijd, vergeleken bij die van tegenwoordig. En daarvoor moet men respect hebben voor de wijze waarop de nieuwe vereniging haar taak, de bevordering der raspluimveeteelt hier te lande, krachtig ter hand nam. Reeds 2½ maand na de oprichting hield men in „Buitenlust” een veiling van raskleinvee.

Waarschijnlijk in overeenstemming met de geest van die tijd en passend in het doel, hield „Avicultura” — al net als de „Bund Deutscher Rassegeflügelzüchter” — haar tentoonstellingen, ieder jaar afwisselend in verschillende steden n.l.: 1. 16—18 april 1886: Vogel- en Plantentuin, Arnhem; 2. 25—27 september 1886: „Buitenlust”, Utrecht; 3. 1—2 oktober 1887: „Harmonie”, Rotterdam; 4. 22—24 juni 1888: Gebouw Kunsten en Wetenschappen, Den Haag; 5. 29—31 maart 1889: „Harmonie”, Leeuwarden; 6. 24—26 januari 1900: „Oefening en Ontspanning”, Den Bosch; 7. 29—31 mei 1891: Beursgebouw, Groningen; 8. 11—13 maart 1892: „Vereniging”, Nijmegen; 9. 4—6 maart 1893: „Kunstmin”, Dordrecht; 10. 2—4 februari 1894: „Harmonie”, Rotterdam; 11. 22—24 februari 1895: „Artis”, Amsterdam; 12. 21—23 februari 1896: Dierentuin, Den Haag; 13. 12—14 februari 1897: Dierentuin, Den Haag; 14. 18—20 maart 1898: Paleis van Volksvlucht, Amsterdam; 15. 11—13 maart 1899: Dierentuin, Den Haag; 16. 11—12 februari 1900: Dierentuin, Den Haag; 17. 31 jan.—2 febr. 1902: Alg. Verkooplokaal, Rotterdam.

Er was intussen heel wat gebeurd. Het beeld van de pluimveesport had zich reeds gewijzigd. Aanvankelijk was „Avicultura” een vereniging met een nationaal karakter, zelfs met afdelingen hier en daar. Dank zij de propagandistische arbeid van deze vereniging waren er in verschillende gemeenten verenigingen met een min of meer plaatselijk karakter ontstaan. Zelfs „Ornithophilia” dat inmiddels ook was opgericht, was aanvankelijk zoals de bescheiden zulks vermelden, een Utrechtse vereniging.

er uit, dat men aanvankelijk op de meest uiteenlopende data de tentoonstellingen hield. Pas in 1892 ziet men de maanden februari en maart in vrij regelmatige afwisseling terug, de tentoonstellingsdatum geleidelijk naar voren schuivend, zodat in 1899 voor het laatst in maart een tentoonstelling werd gehouden. Het zou niet lang meer duren of men schoof door februari heen naar de tweede helft van januari.

Verder ziet men, dat de tentoonstellingen zich beperkt hebben tot boven de Moerdijk. Het leek alsof er niet zoveel contact was met het zuiden des lands. Hoewel in de lange lijst van bestuursleden van „Avicultura” personen uit vele provincies voorkomen, zou het toch duren tot het einde der jaren dertig, dat in de persoon van G. Dröge te Tilburg, een zuiderling zitting in het Bestuur van „Avicultura” zou krijgen. Wel was reeds eerder een Brabander in het bestuur gekozen, n.l. Dorus Hermsen, doch die woonde in Den Haag.

Na 1902 bleef „Avicultura” het Dierentuingebouw in Den Haag trouw. De tentoonstellingen wisselden van december tot februari, tot men in 1914 definitief de maand januari aannam voor de tentoonstelling. In de jaren van de eerste Wereldoorlog hield „Avicultura” geen eigen tentoonstelling, doch organiseerde eerst een „Gecombineerde” en daarna een „Gemeenschappelijke” tentoonstelling, die echter beide in de Dierentuin werden gehouden. De „Gemeenschappelijke” tentoonstelling was er een op zeer brede basis. Vele jaren later, kort voor de tweede Wereldoorlog, zouden „Avicultura” en „Ornithophilia” gezamenlijk de Avicorntentoonstelling houden in de Apollohal te Amsterdam.

Doch keren we terug tot de eigenlijke Avicultura-tentoonstellingen! Toen in januari 1930 „Avicultura” haar 45e internationale tentoonstelling hield, waar 4600 dieren waren ingezonden, bleek voor de zoveelste keer, dat gebrek aan voldoende grote tentoonstellingsruimte „Avicultura” remde in haar tentoonstellingsactiviteit. Het was toen reeds, dat men begon uit te zien naar een grotere ruimte. Uiteindelijk vond men die in de Houtrushal, waar „Avicultura” na een tijdelijke terugkeer naar het Dierentuingebouw, ook nu weer haar Jubileumtentoonstelling gaat houden.

Het organiseren van tentoonstellingen was altijd Avicultura's voornaamste actie, doch ook op ander gebied was men actief. Zo herdacht men het 25-jarig bestaan der Vereniging op 1, 2 en 3 augustus 1910 met het houden van een Congres: het Tweede Nationale Pluimveecongres. Het eerste had enige jaren vroeger in Groningen plaats gevonden. Ook het 40-jarig bestaan van „Avicultura” werd o.a. 15 jaren later met een Nationaal Pluimveecongres herdacht, dat van 12—16 januari 1925 in de zalen van Pulchri Studio in Den Haag werd gehouden. Nam aan het Congres in 1910 een 40-tal personen deel, voor dat in 1925 lieten zich niet minder dan 400 personen inschrijven als lid. Het was toen ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van „Avicultura”, dat aan deze vereniging het predikaat „Koninklijke” werd verleend.

Hoewel „Avicultura” eigenlijk in wezen van de aanvang af een vereniging van sportfokkers was, heeft haar bestuur toch ook aan de productiezijde van het pluimvee haar aandacht gegeven. In 1925 organiseerde

zij een zg. één-hen legwedstrijd te Nijmegen, waarvoor in den lande grote belangstelling bestond. „Avicultura” heeft niet alleen op deze wijze de aandacht op de bedrijfswaarde van het raspluimvee willen richten, ze stelde — dit in navolging van het buitenland — zg. nutklassen open op de tentoonstelling. Al met al, in het buitenland moest men tot de conclusie komen, dat aan het uiterlijk der dieren weinig te zien is van haar bedrijfswaarde. Men zette deze zg. nutklassen dan ook niet door.

„Avicultura” riep in 1926 de pluimveeliefhebbers op steun te verlenen aan door de watersnood getroffen pluimveeouders. De vereniging nam ook nog wel eens andere initiatieven. Zo wist ze bij de Regering de verzending van ééndagskuikens per post ingevoerd te krijgen.

Alles samenvattende, zou men mogen zeggen, dat de Kon. Ned. Ver. „Avicultura” in de driekwart eeuw van haar bestaan niets onbeproefd heeft gelaten om de raskleinveeteelt te bevorderen en in haar werk ook groot succes heeft gehad. Drie generaties van pluimveeliefhebbers hebben hun beste krachten aan het nuttige streven van deze vereniging gegeven. En zo verjongde de vereniging zich telkens weer in de samenstelling van haar bestuur.

Met ons zullen zeker velen gaarne de hoop uitspreken, dat de thans zo zorgvuldig voorbereide jubileumtentoonstelling, te houden in de Houtrushal, al het succes moge hebben, dat men er van verwacht. Het Bestuur en de Commissies zullen dan voldoening hebben voor de vele tijd en zorgen aan het welslagen van de tentoonstelling besteed.

Voorzitter Giesbers en secretaris penningmeester De Rover zullen dan het bewijs hebben geleverd, dat ze even goed zo nog niet beter dan vorige functionarissen een jubileum der Kon. Ned. Ver. „Avicultura” hebben vastgelegd in de historie door middel van een jubileumtentoonstelling. Het is er alles niet gemakkelijker op geworden. Doch heel kleinveeminnend Nederland zal er hun en al hun helpers in hun harten dankbaar voor zijn.

C. S. Th. VAN GINK

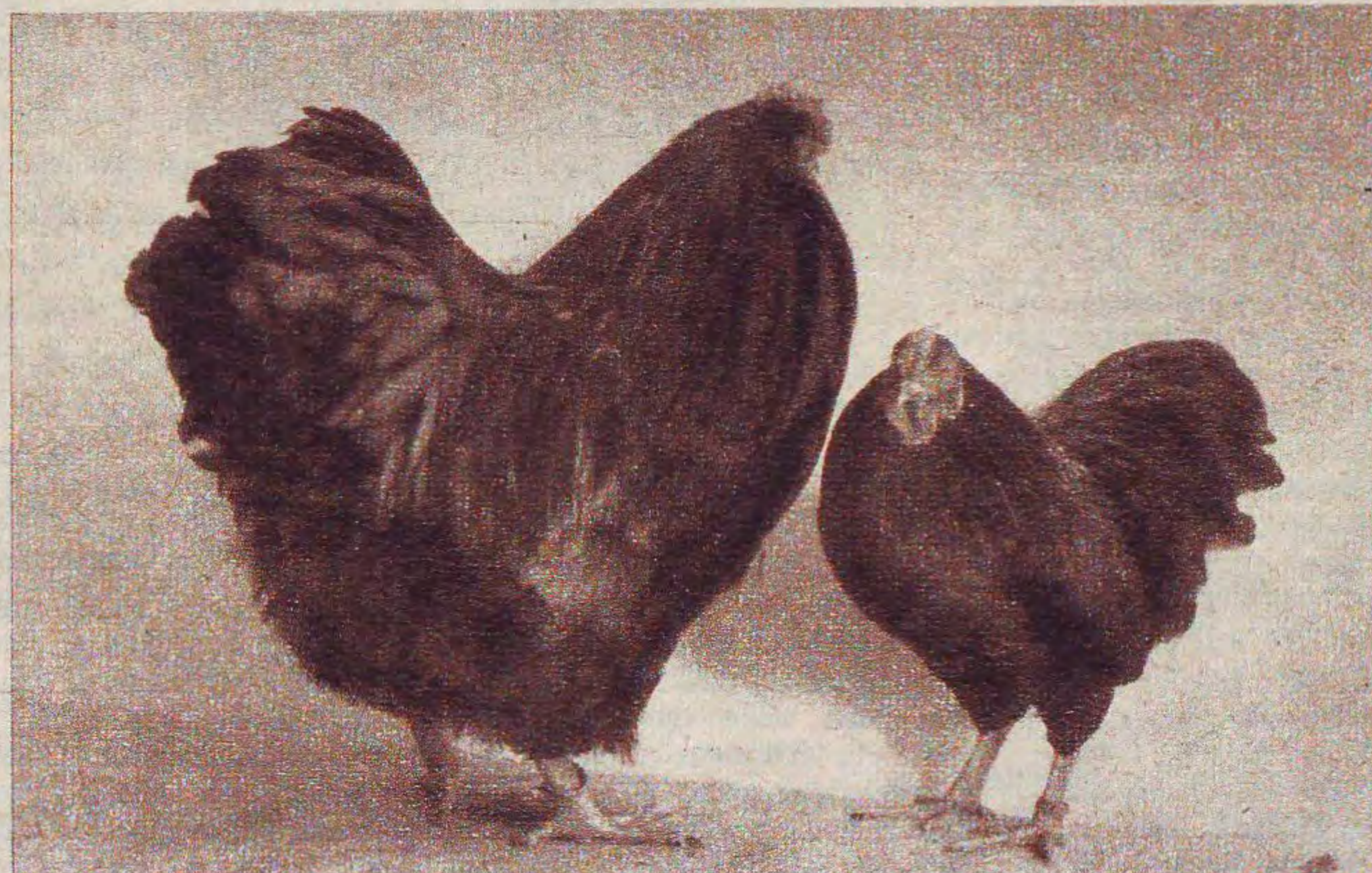
„Avicultura” heeft in de driekwart eeuw van haar bestaan niets onbeproefd gelaten om de raskleinveeteelt in ons land te bevorderen. We mogen haar daarvoor zeer dankbaar zijn, want anders had onze nationale rasfokkerij nooit zo'n grote bloei kunnen beleven als thans. Een bloei, die zich onder anderen manifesteert in de grote verscheidenheid van rassen, waarvan hieronder slechts een klein voorbeeld.

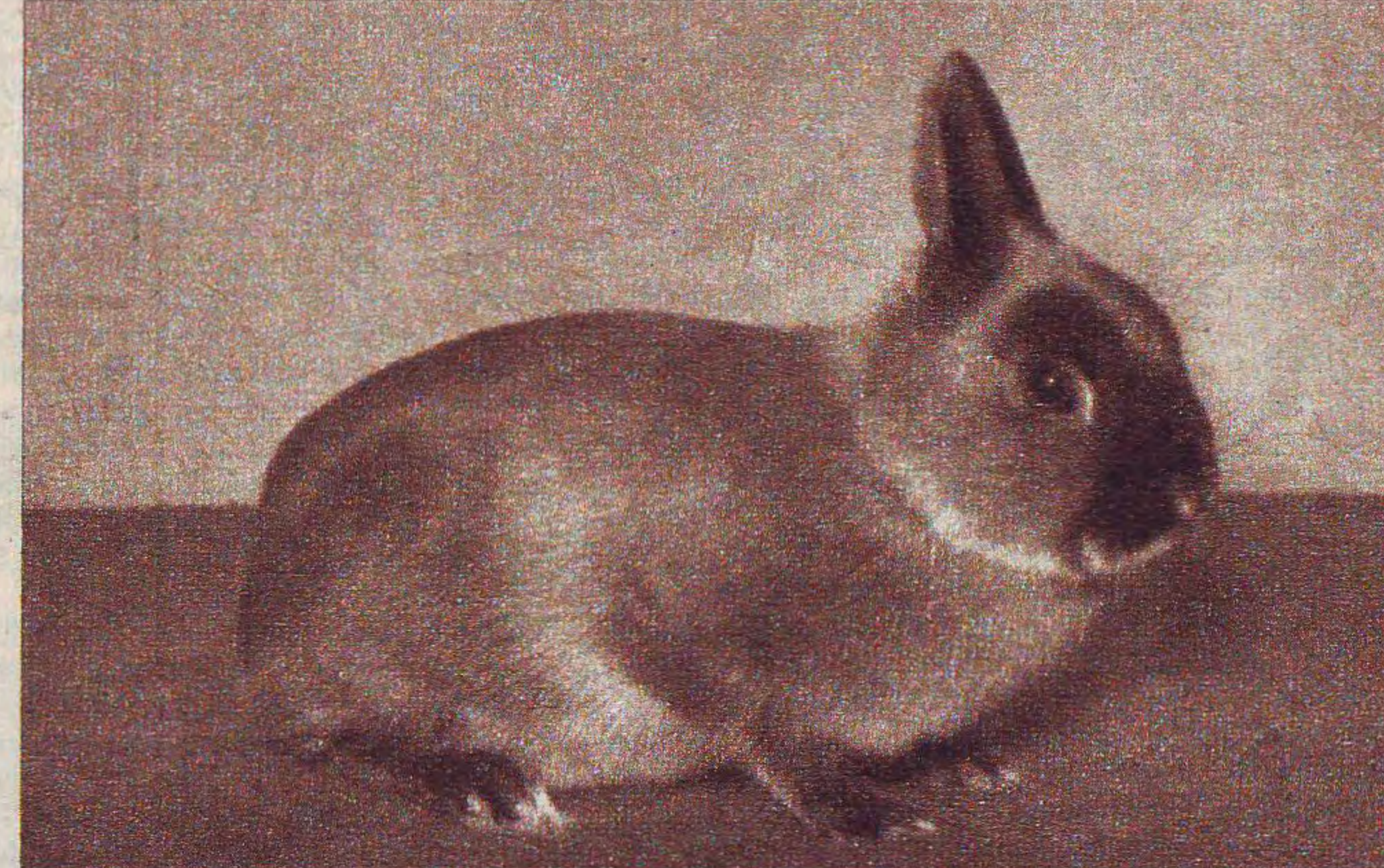
Links:
Zwarte
Hollandse
Witkuif,
haan

Rechts:
Kruvederige
Japanse Kriel,
haan

Zwarte Wyandottes, zowel groot als kriel

Blauwarter zilvervos Kleurdwerg